

"כיתת שקט" - מעבדת התנסות ברעש

מאת נחום טיר ושלמה איציקובסקי

כל מה שרציתם לדעת בנושא הרעש ומניעתו - תוכלו למצוא ב"כיתת השקט"

"כיתת השקט" - המקום ללמוד על רעש

נושאי הלימוד:

- מבוא למקורות רעש ולרמות הרעש;
- מושגים בסיסיים בתחום הרעש;
- הכרת סוגי הרעש;
- השפעת הרעש על האדם;
- מדידות רעש;
- הכרת תקנות הרעש;
- טיפול במקור הרעש;
- טיפול במסלול הרעש;
- בקרת העובד (אמצעי מיגון אישיים לרעש);

במהלך השנה ומחצית השנה בהן מופעלת כיתת השקט, עברו בה אלפי עובדים בתפקידים שונים. רוב המודרכים מודים שההתנסות בכיתה מיוחדת במינה, ובזכותה "יורד להם האסימון" לגבי הנזקים שהרעש גורם לשמיעתם.

ניתן לרשום עובדים לפעולות ב"כיתת השקט", עפ"י תוכנית ההדרכה של המוסד לבטיחות; או להזמין ימי הדרכה/פעילות עפ"י צרכי המזמין.

פעילויות ההדרכה וההתנסות נמשכות 3 שעות או יותר - לפי ההזמנה.

"כיתת השקט" נמצאת במגדלי הים - התיכון, רחוב הים 2, בת-ים. במחלקת ההדרכה הארצית של המוסד לבטיחות ולגיהות, טל': 03-5553003; או בסניפי המוסד בערים הגדולות.

באמצעות הציוד והאמצעים הרבים ניתן להדגים את מהות הרעש, אופן השפעתו בכלל ומידת השפעתו על האדם בפרט, ובעיקר - להדגים אמצעים ושיטות למניעת היווצרות מיטרדי רעש ולהנחתת עוצמות רעש.

מעבדת ההתנסות כוללת:

- מערך הדגמות והתנסות בנושא הכרת הרעש;
- הדגמת פגיעה בשמיעה ואמצעי מיגון, וכן הדגמות ומערך התנסות להכרת אמצעים ופתרונות פשוטים וזולים למניעת רעש במקור הרעש ובמסלול פיזורו. ביניהם:
 - הדגמה להנחתת רעידות;
 - הדגמה להנחתת רעשים;
 - הדגמה לריסון רעשים;
 - הדגמה לטיפול במערכות אוויר דחוס;
 - תערוכה מתחדשת של חומרים, אמצעים ומוצרים, להנחתת רעש במקומות עבודה.
- במעבדה מוצגים פתרונות טכניים שונים, שיעילותם הוכחה בשטח, בעיקר כאלה שניתן לייצר אותם באופן עצמאי ברוב המפעלים בארץ וגם כאלה המשווקים בישראל.
- המסגרת הדידקטית למערך ההדרכה היא מצגת מולטימדיה הנשלטת ע"י מחשב. את ההדרכה מנחים מומחים בתחום הרעש ומניעתו. פעולות ההדרכה מותאמות לקהלי המטרה השונים, מבחינת התכנים ומשך ההדרכה. מערך ההדרכה בכיתת השקט מיועד למיגון רחב של עובדים ומנהלים מכל דרגות הניהול, בודקי רעש פנים מפעלים, ממונים על בטיחות בעבודה, מנהלים ברמות הביניים, מנהלי עבודה, נאמני בטיחות, חברי ועדות בטיחות, עובדים ואחרים. ■

הרעש מוכר כגורם הסיכון השכיח ביותר במקומות העבודה. בעבר, היה קושי ממשי בהדרכה, איך להסביר לעובדים את נושא הפגיעות העתידיות בשמיעה, בעקבות החשיפה לרעש. כדי להתגבר על הקושי הזה הוקמה לפני כשנה וחצי, במרכז ההדרכה הארצי של המוסד לבטיחות ולגיהות, "מעבדה להתנסות ברעש" הנקראת: "כיתת השקט". פעילויות ההדרכה בכיתה מתקיימות ברמות שונות, וגם על פי דרישות מיוחדות של ארגונים המבקשים להתאים את ההדרכה לאופי הפעילות אצלם. ההתנסות במעבדת הרעש, איננה רק חוויה - בעיקר זוהי התחלה של שינוי בהתייחסות לנושא הרעש במקום העבודה שחשוב ליישם אותו מוקדם ככל שאפשר. מטרת השינוי: מניעת רעש, צמצום הנזקים שהרעש גורם לבריאות וכפועל יוצא מאלה - הפחתת מספר התביעות לפיצויים והיקפן.

הפעילות ב"כיתת השקט" מאפשרת התנסות אישית. תכני מערכי ההדרכה, והציוד שהותקן במעבדת ההתנסות הם פרי תכנון של צוות ישראלי, שהתבסס על מיגון גישות ומערכות דומות, הנהוגות באירופה.

הציוד בכיתה מאפשר לשמוע רעש וגם לראות את מאפייניו, לחוש את עוצמתו ולהבין את הנזק שהוא גורם לאדם.

שופטי בתי הדין לעבודה מתנסים ברעש עבודה

המוסד לבטיחות ולגיהות אירח ב"כיתת השקט" את שופטי בתי הדין לעבודה, ובראשם, נשיא בית הדין הארצי לעבודה - כבוד השופט סטיב אדלר, סגנית נשיא בית הדין הארצי לעבודה, כבוד השופט אלישבע ברק, ושופטים מבתי הדין האזוריים מירושלים, חיפה, תל-אביב, באר-שבע ונצרת.

את יום העיון המיוחד פתחו יו"ר מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות מר ישראל ערד בכרכות ומנהל המוסד מר מנחם שורץ בהקדמה קצרה, אודות מעבדת ההתנסות ברעש.

ד"ר מריו סקולסקי, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית ועוזר מנהלת הלשכה הרפואית במוסד לביטוח לאומי, הירצה בנושא מכנה האוזן והפגיעה בה כתוצאה מחשיפה לרעש מזיק (עוצמות גבוהות מ-85 דציבלים).

מר משה איל, לשעבר איש המוסד לבטיחות ולגיהות, ובין ראשוני מודדי הרעש במקומות העבודה, סקר את תקנות הרעש, מהיבט ממונה הבטיחות, והדגים את הכתוב בהן, לדוגמה, בתקנה "אי התאמה לעבוד ברעש מזיק" - לגבי עובד המבקש להתחיל לעבוד בחשיפה לרעש מזיק, או "אי התאמה להמשיך לעבוד ברעש מזיק", לגבי עובד ששמיעתו נפגעה בעבודה בחשיפה לרעש מזיק. עד לפיתוח מעבדת ההתנסות לא היה ניתן להמחיש ולהדגים את דרישות התקנות, המחייבות הפסקת עבודתו של אדם או איסור העסקה של עובד חדש באזור עם רעש מזיק, עם גילוי פגיעה קודמת או פגיעה בעקבות החשיפה לרעש מזיק, כפי שמחייבות התקנות.

יום העיון ננעל בשיחה פתוחה, בין השופטים לבין ד"ר מריו סקולסקי, על מהות הפגיעות הבריאותיות, משמעותן של התקנות בתחום זה והפירושים להן. נשאלו שאלות בהקשר למימשק בין המימצאים הרפואיים לבין הדיון המשפטי הנובע מהם. התברר שקשה לענות בצורה כוללת בנושאים האלה ונדרש דיון בכל מקרה לגופו.

מר מנחם שורץ נעל את המיפגש וקיבל, בשם המוסד לבטיחות ולגיהות, את מחמאותיהם של השופטים על ההתנסות שחוו.